

Guldsmed Brinch og et hovedvandsæg

af Michael Vandet og Jytte Nielsen

Købstaden Thisted har ikke fostret de store og berømte sølv- og guldsmede i Danmarkshistorien. Men byen har haft dygtige og gedigne mestre, som har holdt håndværket højt. En af disse er guldsmed Brinch, hvis liv her rulles op, bl.a. fordi et hovedvandsæg fra hans værksted nu er kommet i Museet for Thy og Vester Hanherreds besiddelse med støtte fra Historisk Samfund.

I efteråret 2008 fik Museet for Thy og Vester Hanherred mulighed for at erhverve et hovedvandsæg til museets samling. Når dette kunne lade sig gøre, på trods af en ikke eksisterende indkøbskonto på museet, skyldes det stor velvilje fra Historisk Samfund for Thy og Vester Hanherred til at finde midler til erhvervelsen. Museet er derfor stor tak skyldig til den gavmilde giver.

Men lad os se nærmere på gaven. Det drejer sig om et empire hovedvandsæg af sølv med 2 røde glasstene.

Hovedvandsægget har mesterstempel samt monogram og årstallet 1851. Af stemplet fremgår det, at det er guldsmed Engelbrecht Jørgensen Brinch, Thisted, som har fremstillet det.

Engelbrecht Brinch var født den 12. juli 1803 i Budolfi sogn, Aalborg. I oktober måned 1823 ankommer han til Thisted fra København, og det anføres, at han er guldsmedesvend. Vi må formode, at han i de følgende år arbejder som sådan hos en mester i Thisted. Men der blev også tid til at kigge på købstadens piger, og den 14. december 1827 gifter han sig i Thisted Kirke med Mariane Schou, som var her fra byen.

Drømmen om at få sin egen forretning har sikkert spøgt i Engelbrecht Brinch's hoved, og den 15. oktober 1832 går drømmen i opfyldelse, efter at han har fået godkendt alterkalken til Kåstrup Kirke som sit mesterstykke. I 1838 køber han huset på Storegade 8 i Thi-

sted, og herfra drev han guldsmedje til sin død den 31. januar 1885. Altså mere end 50 år på den samme adresse – og erhvervsaktiv til sit 82tyvende år. Men historien om Brinch's guldsmedeforretning stopper ikke her, for faktisk drev hans hustru forretningen videre til sin død den 29. december 1895. Hun var da byens ældste næringsdrivende. Guldsmedeparret, der var barnløse, blev begravet på Thisted Søndre Kirkegård.

Guldsmed Engelbrecht Brinch.

Ægteparret Engelbrecht Brinch og Mariane Brinch, måske fotograferet i anledning af deres guldbryllup.

*Modstående side:
Museets nyerhvervede hovedvands-
æg fra guldsmed Brinchs værksted.*

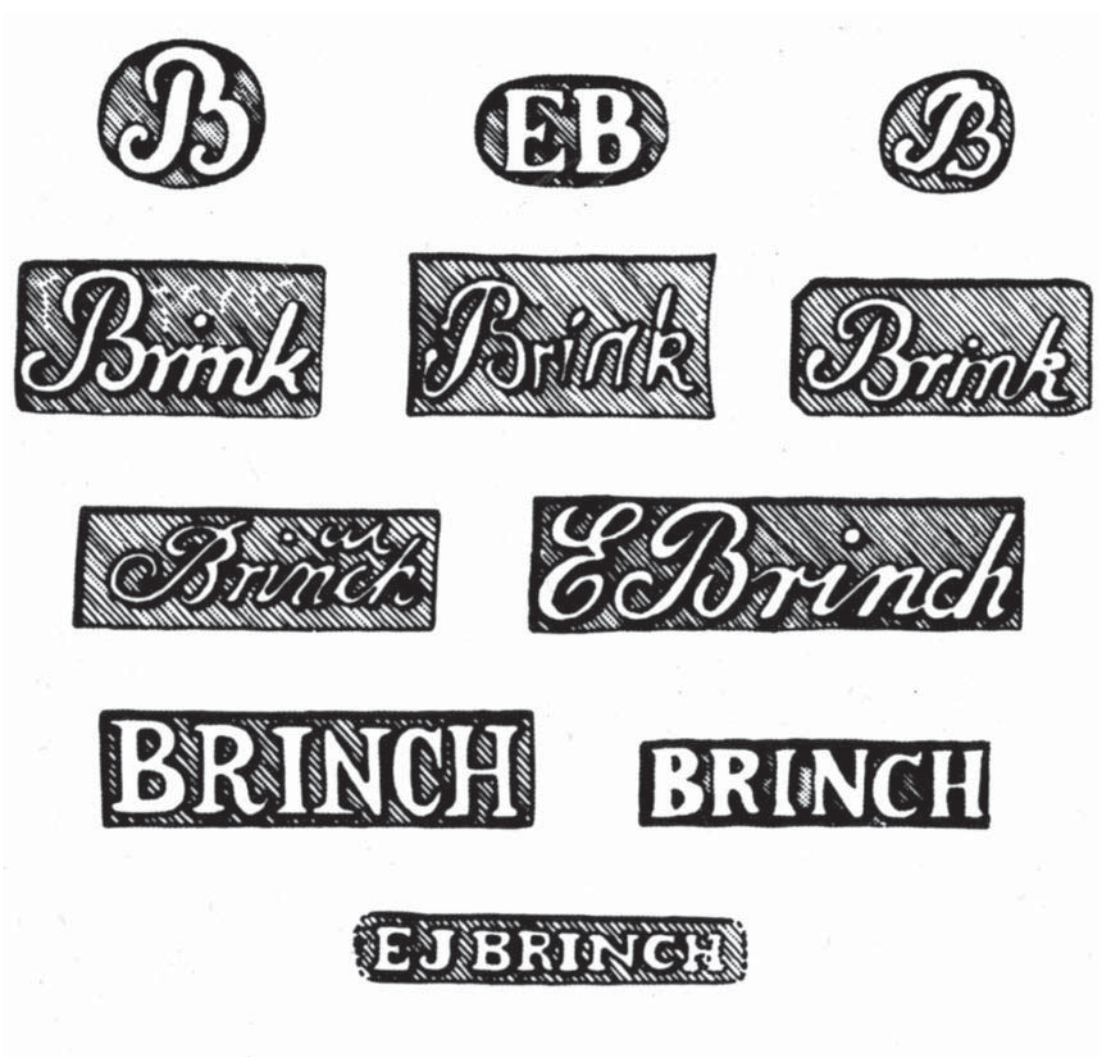
Da guldsmedeparret fejrede deres guldbryllup den 14. december 1877, skrev Thisted Amtsavis således.

»Atter i dag fejrer heri Byen et gammelt agtværdigt Ægtepar deres Guldbryllup, nemlig Guldsmed E. Brinch og Hustru Mariane født Schou. Disse Gamle – henholdsvis 75 og 68 Aar gl. – ere endnu raske og rørige og færdes Begge ved deres daglige Gjerning som forhen i yngre Dage. I Dagens Anledning flages fra en stor Mængde Huse og Skibe i Havnen. Guldsmedeparret har i Formiddags, sammen med Familie og Venner, modtaget Alterens Sakramente i Kirken, hvor Provst Rohde talte smukt og trøstende til de to gamle, og i Hjemmet have de i

Dagens Løb modtaget talrige Beviser paa Agtelse og Venskab fra Medborgeres Side. Det alderstegne Par, der sidder i gode Kaar, kan ikke glæde sig ved Efterkommere, men har derimod været som Forældre mod flere af deres nærmeste Slægtnings Børn. Hr. Brinch, der endnu arbejder rask i sit Værksted hver Dag, har været bosiddende Borger her i Byen i ca. 54 Aar.«

Når vi så flot skriver at parret drev forretningen lige til deres død, er det måske nok en sandhed med modifikation, for de havde uden tvivl hjælp dertil. Fru Brinch's søsters datters søn Jens Christian Hillers har sikkert fungeret som bestyrer. Hele ejendommen testamenteres til ham i 1896. Han var født i 1845,

og var således midaldrende, da han fik guldsmedeforretningen. Kigger man på folketællingerne, kan man se, at forretningen foruden guldsmed Brinch selv også har beskæftiget en svend og en lærling.

Med så langt et virke indenfor sit fag, har guldsmed Brinch efterladt sig en stor produktion. Museet har i sin samling mange genstande, som bærer hans stempel. Det drejer sig om fløde/te/spise/potage og strøskeer, samt forskellige bægre, spænder og lugtedåse. Med hovedvandsægget er museets samling af ting

fra Guldsmed Brinch's værksted blevet smukt suppleret.

Michael Vandet
Født 1959. Museumsassistent ved Museet for Thy og Vester Hanherred.

Jytte Nielsen
Født 1958. Museumsleder ved Museet for Thy og Vester Hanherred.